

AUDIOVISUELE PRODUCTIESECTOR

Aanbevelingen en investeringsagenda t.b.v. kabinetsformatie 2021

AAN:

1. Ministerie van OCW, t.a.v. demissionair ministers mw. Ingrid van Engelshoven en dhr. Arie Slob;
CC: mw. Barbera Wolfensberger, Directeur-Generaal Cultuur & Media;
dhr. Youssef Louakili, Directeur Media en Creatieve Industrie;
2. Tweede Kamer, t.a.v. mw. Vera Bergkamp, voorzitter van de Tweede Kamer;
fractievoorzitters; woordvoerders Cultuur & Media; informateur (Bureau Woordvoering Kabinetsformatie);
3. In afschrift aan Raad voor Cultuur, Nederlands Filmfonds, NPO, CoBO, NPO-fonds, College van Omroepen.

10 september 2021

Het maatschappelijk, cultureel en economisch belang van de audiovisuele sector is groot. Tegelijkertijd staan de productie, financiering en zichtbaarheid van Nederlandse audiovisuele producties onder toenemende druk. Dat was al zo voordat de COVID-19 pandemie uitbrak; de coronacrisis heeft deze situatie verergerd.

Wij doen hier enkele dringende aanbevelingen om het Nederlandse productieklimaat en de internationale concurrentiepositie van de AV-sector structureel te versterken, de arbeidsmarkt te verbeteren en de negatieve impact van de coronacrisis te beperken. Daartoe bepleiten we een samenhangend pakket van maatregelen die private en publieke investeringen op gang moeten brengen. Om een duurzaam en efficiënt werkend systeem te bewerkstelligen is verdere integratie van het media- en cultuurbeleid noodzakelijk waarbij ook landelijk, regionaal en lokaal beleid beter op elkaar wordt aangesloten.

Audiovisuele producties bieden dagelijks vermaak en ontspanning aan miljoenen Nederlanders. Ze bieden ook een spiegel van onze tijd en samenleving in al zijn gelaagdheid en meerstemmigheid; ze stellen ons in staat een voorstelling te maken van nieuwe denkbeelden, plaatsen en perspectieven. Daarmee is de AV-sector van grote betekenis voor het maatschappelijk debat en voor de ontwikkeling en verspreiding van toekomstbestendige ideeën die nodig zijn om de complexe problematiek van onze tijd tegemoet te treden.

De bijdrage van de AV-sector aan de economie en werkgelegenheid is groot: in 2017 waren 114.233 personen werkzaam in de brede audiovisuele sector – inclusief branche-gerelateerde ondernemingen zoals toeleveranciers.¹ Nederland behoort al jaren tot de top drie van format exporterende landen, naast de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. De toegevoegde waarde overstijgt de grenzen van de eigen sector. Productiebestedingen hebben bovendien een groot positief effect op andere bedrijfstakken: gemiddeld wordt 67% van de productiekosten aan andere sectoren besteed dan aan AV-productie.² Daarnaast draagt de AV-sector in belangrijke mate bij aan de innovatie- en concurrentiekracht van bedrijven in andere bedrijfstakken. De industrie loopt voorop in de digitale transformatie, nieuwe toepassingen die er worden ontwikkeld kunnen dienen als katalysator voor innovatie elders.

Ondanks dit grote potentieel staat de Nederlandse AV-productiesector al geruime tijd onder grote druk. Dit hangt samen met de snelle verandering van het medialandschap en het mediagebruik. Wereldwijd is de productie van films, series en andere content substantieel toegenomen. Internationaal opererende aanbieders waaronder streamers domineren de markt. De opbrengsten en advertentie-inkomsten van in Nederland vertoonde audiovisuele content, zoals films en series, komen vooral terecht bij deze eindexploitanten. Slechts een klein deel daarvan vloeit terug naar Nederlandse producties. In deze 'winner takes all'-markt is het voor de Nederlandse film- en tv-industrie steeds lastiger om voldoende marktaandeel te behouden, marktinvesteringen te verwerven en onderscheidende kwaliteit te blijven leveren. Deze ontwikkelingen zetten verdienmodellen en verhoudingen binnen de keten (van productie tot distributie en exploitatie) op zijn kop.³ Daarmee komt ook de verspreiding van Nederlandse culturele en publieke waarden onder druk. Door de coronacrisis zijn deze structurele problemen uitvergroet en is de noodzaak om tot duurzame oplossingen te komen nog pregnanter geworden.⁴

---

¹ Het totale aanbod van cultuur- en mediaproducten bedroeg in 2015 € 58,1 miljard, waarvan € 14,2 miljard (24%) aan het domein audiovisueel wordt toegerekend. Zie: '[Satellietrekening cultuur en media 2015](#)' (CBS, 2019), '[Monitor creatieve industrie 2019](#)' (Media Perspectives, 2019) en het sectoradvies Audiovisueel '[Zicht op zo veel meer](#)' (Raad voor Cultuur, 2018).

² Zie: '[Global Screen Production. The Impact of Film and Television Production on Economic Recovery from COVID-19](#)' (Olsberg•SPI, 2020).

³ Het genoemde sectoradvies 'Zicht op zo veel meer' biedt een waardevolle analyse van deze problematiek.

⁴ Terwijl de omzet van bioscopen en filmtheaters door de beperkende coronamaatregelen meer dan halveerde, leverde VOD vorig jaar meer dan een half miljard euro op in Nederland. Zie ook de '[Cultuurmonitor - domein Audiovisueel](#)' (Boekmanstichting, augustus 2021).

De verandering van het medialandschap en -consumptie, waaronder het groeiende belang van streaming platforms, biedt ook kansen. In veel landen is de AV-productiesector uitgegroeid tot een economische motor van cruciaal belang.⁵ In belangrijke mate is dit te danken aan de beleidsmatige en economische maatregelen die zijn ingevoerd om publieke en private investeringen in de productie en vertoning van content van eigen bodem stimuleren. Recent onderzoek laat zien dat in het merendeel van de overige Europese lidstaten al financiële verplichtingen voor streamers zijn of worden verankerd in nationale wetgeving.⁶ Eerder onderzoek toonde aan dat vergelijkbare instrumenten ook op andere eindexploitanten worden toegepast.⁷

Om internationaal te kunnen concurreren en in te spelen op de wereldwijde behoefte aan kwaliteitscontent is het noodzakelijk dat de Nederlandse industrie vanuit een gelijk speelveld kan opereren. Daartoe doen wij de onderstaande dringende aanbevelingen.

Investeringsagenda

- Implementatie van wetgeving waarmee eindexploitanten, in ieder geval streamingdiensten, financieel bijdragen aan nieuwe culturele AV-producties van eigen bodem. Deze stimuleringsmaatregel moet minimaal € 25 mln opleveren uit de markt.
- Structurele uitbreiding van de succesvolle Production Incentive voor high-end series (€ 12,5 mln).
- Versterking van de landelijke en regionaal gespreide infrastructuur voor talentontwikkeling en productie (€ 6 mln), opdat Nederland kan voldoen aan de toegenomen vraag en niet achterop raakt bij omliggende landen.
- Verbeteren van de aansluiting tussen het cultuurbeleid en het filmbeleid van de publieke omroep (€ 4 mln om investeringen op niveau te houden) en het herijken van budgetten.
- Uitbreiding van de garantieregeling, om voor alle audiovisuele producties een oplossing te bieden voor het probleem dat verzekeraars geen dekking meer bieden voor schade i.v.m. pandemie (eenmalig ca. € 20 mln).

Transitiebeleid

- Voer met prioriteit een verplichting in voor eindexploitanten, in ieder geval streamingdiensten, om financieel bij te dragen aan nieuwe culturele audiovisuele producties van eigen bodem én aan de marketing en promotie ervan. Dit moet in totaal tenminste € 25 mln opleveren uit de markt. Hervat het wetgevingstraject hiertoe met inbegrip van actuele inzichten.
Zo lang deze stimuleringsmaatregel niet effectief is, is een Rijksbijdrage nodig ter overbrugging. Hiermee kan een begin gemaakt worden met het indexeren van productiebudgetten en het laten aansluiten van de productiesector op de Fair Practice Code, om zo vanuit een gezondere arbeidsmarkt de kwaliteit en diversiteit van het aanbod te verhogen.
- Versterk het budget van de succesvolle Production Incentive, belegd bij het Filmfonds, met € 12,5 mln opdat deze *structureel* kan worden uitgebreid naar hoogwaardige series. Daarmee krijgt de sector perspectief om te investeren en internationaal aan te sluiten op de wereldwijde trend van kwaliteitsseries.
- Een gezonde arbeidsmarkt en een gezonde financieringsbasis voor audiovisuele producties kunnen niet los van elkaar worden gezien. Ook publieke financiers zoals het Nederlands Filmfonds en de publieke omroep dienen hiervoor verantwoordelijkheid te nemen en daartoe budgettair in staat te worden gesteld.
  - Verbeter hiertoe de aansluiting van het cultuurbeleid en het filmbeleid van de publieke omroep, maak werk van heldere kaders en investeer hierin tenminste € 4 mln.
  - Borg dat publieke financiers de opbouw en vrije inzet van realistische reserves toestaan, hun reglementen op elkaar afstemmen en deze eenduidig toepassen.
  - Herijk de budgetten die door publieke fondsen en omroepen beschikbaar worden gesteld. Dat is niet alleen nodig voor een gezonde arbeidsmarkt maar ook om de benodigde kwaliteit te kunnen leveren.

⁵ Zie: ['Global Screen Production. The Impact of Film and Television Production on Economic Recovery from COVID-19'](#) (Olsberg•SPI, 2020).

⁶ Zie: ['Investment obligations for on-demand players in Europe: an update of current AVMSD transpositions'](#) (SMIT Policy Brief #48, juni 2021).

⁷ Zie: ['Mapping of national rules for the promotion of European Works'](#) (European Audiovisual Observatory, februari 2019).

- Creëer kansen voor professionals in alle gelederen om hun talent en vakmatige competenties doorlopend te ontwikkelen en om te ondernemen, ook in de omgeving waar ze zijn opgeleid. Waarborg een structurele basis voor de landelijke ontwikkelinstelling FilmForward én versterk de regionale infrastructuren middels een netwerk (Screen Talent NL) van Talenthubs dat talentontwikkeling, innovatie en productie vanuit de regio verbindt en stimuleert.

Herstel na coronacrisis

- Het opzetten en uitvoeren van audiovisuele producties conform het COVID-19 Protocol leidt tot *voorzienbare* meerkosten (gemiddeld circa 20%), onder andere omdat er meer opnamedagen gepland moeten worden. Deze kosten moeten onderdeel zijn van de hiervoor bepleite herijking van de productiebudgetten die door publieke fondsen en omroepen beschikbaar worden gesteld.
- Zo lang de pandemie niet volledig is uitgedoofd worden producenten ook geconfronteerd met *onvoorzienbare* meerkosten (bv. bij aanscherpen overheidsmaatregelen of wanneer opnames vanwege besmettingen uit- of afgesteld moeten worden). Deze kosten zijn sinds de uitbraak van de COVID-19 pandemie door verzekeraars van dekking uitgesloten waardoor het risico nu bij de producent ligt. Dit heeft ook een negatieve impact op de contractpraktijk van betrokken bedrijven en zelfstandige professionals. Een eenmalige investering van € 20 mln is nodig om een sectorbrede garantieregeling op te zetten.⁸ Op termijn kan de overheidsbijdrage worden terugbetaald omdat de sector middels afdrachten zelf ook bijdraagt aan de regeling.

Wij staan klaar om bij te dragen aan de uitdagingen waar onze samenleving voor staat. Onze aanbevelingen sluiten aan bij de [New Creative Deal](#) van de Federatie Creatieve Industrie en Kunsten '92, het [Actieplan](#) van de Europese Commissie ter ondersteuning van het herstel en de transformatie van de media- en audiovisuele sector en de adviezen '[Zicht op zo veel meer](#)' en '[Onderweg naar overmorgen](#)' van de Raad voor Cultuur. Daarnaast onderschrijven wij de aanbeveling van het Europees Parlement en het [Europaplatform](#) om tenminste 2% van het budget van het Europees herstellfonds (Recovery and Resilience Fund) te bestemmen voor de culturele en creatieve sector.

Een toelichting op onze aanbevelingen vindt u in de bijlage. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid hierover met u in gesprek te gaan. Met vriendelijke groet,

ACT Acteursbelangen	<i>Manoushka Zeegelaar-Breeveld (vz.)</i>
Dutch Directors Guild	<i>Maarten Treurniet (vz.)</i>
Netwerk Scenarioschrijvers	<i>Dorien Goertzen & Pieter Bart Korthuis (vz.)</i>
Dutch Academy For Film	<i>Jenny Booms (dir.)</i>
Nederlandse Content Producenten	<i>Manon van der Hoek (vz.), Arie Landsmeer (dir.), Jaap Visser (adj-dir.)</i>
Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie	<i>Jacqueline Gerritsma (vz.), Anna Pedrolì (dir.)</i>

⁸ De tijdelijke garantieregeling bij het Nederlands Filmfonds biedt soelaas voor circa een kwart van het productievolume.

TOELICHTING

Aanbevelingen en investeringsagenda audiovisuele productiesector

Onze aanbevelingen voor het nieuwe kabinet zijn als volgt samen te vatten:

1. **Verbeter het productieklimaat in Nederland en het concurrentievermogen van de Nederlandse AV-sector door een mix van publieke en private investeringen.**
2. **Schep de condities voor goed ondernemerschap en opdrachtgeverschap.**
3. **Integreer het cultuur- en mediabeleid voor de audiovisuele sector en sluit landelijk, regionaal en lokaal beleid beter op elkaar aan.**
4. **Stimuleer het economisch herstel van zelfstandig ondernemers en bedrijven die het hardst zijn getroffen door de pandemie.**

Maestro
Televisieprogramma |
Tuvalu Media / AVROTROS

Als audiovisuele productiesector leveren we graag een actieve bijdrage aan het landelijke herstel- en transitieplan. De sector is niet alleen een belangrijke economische motor, zij vertegenwoordigt ook een aanzienlijk maatschappelijk en cultureel belang. Audiovisuele producties bieden dagelijks vermaak en ontspanning aan miljoenen Nederlanders. Ze bieden ook een spiegel van onze tijd en samenleving in al zijn gelaagdheid en meerstemmigheid; ze stellen ons in staat een voorstelling te maken van nieuwe denkbeelden, plaatsen en perspectieven. Daarmee is de AV-sector van grote betekenis voor het maatschappelijk debat en voor de ontwikkeling en verspreiding van toekomstbestendige ideeën die nodig zijn om de complexe vraagstukken van onze tijd tegemoet te treden.

Wij zijn ervan overtuigd dat het landelijke herstel- en transitieplan, dat door het nieuw te vormen kabinet moet worden uitgevoerd, unieke kansen biedt. Herstel en transitie gaan niet vanzelf; net als in het buitenland is – vanuit een geïntegreerde visie op het media- en cultuurbeleid – een samenhangend pakket aan maatregelen nodig.

De beentjes van Sint-Hildegard
Speelfilm | Johan Nijenhuis & Co

Transitiebeleid

Wij beogen een sterke Nederlandse AV-sector, met een actief en florerend productieklimaat en divers en inclusief aanbod van hoog niveau dat zowel in eigen land als over de grenzen zichtbaar is. Tegelijkertijd is ons taalgebied klein en is de capaciteit om de kapitaalintensieve investeringen in nieuwe content terug te verdienen met vertoning en exploitatie beperkt.

De eindexploitanten die content in Nederland aanbieden zijn vrijwel allemaal in buitenlandse handen. Grote kabelaars als Vodafone/Ziggo, bioscoopketens als Pathé, Vue en Kinopolis, commerciële omroepen en video-on-demand (VOD) aanbieders als RTL en Netflix maar ook internetplatforms als Google/YouTube en Facebook zijn alle internationale partijen die optimaal profiteren van de hoogontwikkelde infrastructuur in Nederland. Deze partijen – afgezien van omroepen – investeren (nog) niet of nauwelijks in de ontwikkeling van talent en content van eigen bodem, terwijl het grootste deel van de omzet uit de exploitatie en vertoning van audiovisuele producties naar hen toevloeit.

Undone
Animatie | Submarine / Amazon

Voor de Nederlandse audiovisuele productiesector is kortom geen sprake van een *level playing field*. Recent onderzoek⁹ laat zien dat in het merendeel van de Europese lidstaten al heffingen en/of investeringsverplichtingen op de omzet van mediadiensten op aanvraag zijn of worden verankerd in de nationale wetgeving. Eerder onderzoek toonde aan dat vergelijkbare instrumenten ook op andere eindexploitanten worden toegepast.¹⁰ Nederland mag daar niet bij achterblijven.

⁹ Zie: [‘Investment obligations for on-demand players in Europe: an update of current AVMSD transpositions’](#) (SMIT Policy Brief #48, juni 2021).

¹⁰ Zie: [‘Mapping of national rules for the promotion of European Works’](#) (European Audiovisual Observatory, februari 2019).

De Oost
Speelfilm |
New Amsterdam Film Company

De wereld van de Chinezen
Reisserie | De Haaien / VPRO

Buladó
Jeugdfilm | Keplerfilm

Vliegende Hollanders
Dramaserie | Topkapi / AVROTROS

- Voer met prioriteit een verplichting in voor eindexploitanten, in ieder geval streamingdiensten, om financieel bij te dragen aan de financiering van nieuwe culturele audiovisuele producties van eigen bodem én in de marketing en promotie ervan.¹¹ Hiertoe moet het betreffende wetgevingstraject dat mede door de val van het kabinet Rutte III stil is komen te liggen, worden hervat.

De beoogde stimuleringsmaatregel moet in totaal circa € 25 mln opleveren. Deze (her)investeringen moeten effectief bijdragen aan verhoging van de diversiteit en kwaliteit van het aanbod én aan de zichtbaarheid ervan. Borg dat de opbrengsten ten goede komen aan onafhankelijke producties én borg transparantie bij mediadiensten op aanvraag zodat succes inzichtelijk is. Zo lang deze stimuleringsmaatregel niet effectief is, is een Rijksbijdrage nodig ter overbrugging – dit sluit aan bij het advies hierover van de Raad voor Cultuur ('Zicht op zo veel meer').
- Versterk het budget van de succesvolle Production Incentive¹² bij het Filmfonds met € 12,5 mln opdat deze structureel kan worden uitgebreid naar high-end series. Structurele voortzetting van de regeling voor kwalitatief hoogwaardige drama-, documentaire en animatieseries is nodig om de productie van dergelijke series in eigen land mogelijk te maken en zo ook in te spelen op de behoeften van het publiek. Bovendien wordt hierdoor ook de concurrentiepositie van Nederlandse series versterkt, internationale coproductie gestimuleerd en het ongelijk speelveld ten opzichte van internationaal aanbod verkleind.¹³ Het ontwikkelen van audiovisuele producties, niet in de laatste plaats kwalitatief hoogwaardige series, vergt veel tijd en grote investeringen. Continuïteit in beleid en instrumentarium is daarom van groot belang.
- Voor de ontwikkeling en doorstroming van talent in alle gelederen is het essentieel dat de honorering en de voorwaarden waaronder professionals worden gecontracteerd redelijk zijn. De ruimte daarvoor staat onder steeds grotere druk door de terugloop van marktinvesteringen en publieke financiering in audiovisuele producties. Stimuleer daarom dat publieke financiers de opbouw en vrije inzet van realistische reserves toestaan, hun reglementen op elkaar afstemmen en deze eenduidig toepassen op basis van 'high trust'.
- Ook pleiten wij voor een herijking van budgetten die door publieke fondsen en omroepen beschikbaar gesteld worden. Een gezonde arbeidsmarkt en een gezonde financieringsbasis kunnen niet los van elkaar worden gezien. Publieke financiers zoals het Nederlands Filmfonds en de publieke omroep dienen hiervoor verantwoordelijkheid te nemen en daartoe budgettair in staat te worden gesteld. Verbeter in dit kader ook de aansluiting van het cultuurbeleid en het filmbeleid van de publieke omroep en investeer hierin tenminste € 4 mln.
- Bouw naar analogie van de filmeducatiehubs een netwerk (Screen Talent NL) van Talenthubs dat talentontwikkeling, innovatie en productie vanuit de regio verbindt en stimuleert. Tezamen met de landelijke ontwikkelinstelling FilmForward kan zo gericht worden gewerkt aan een sterke, landelijk gespreide infrastructuur voor doorlopende talentontwikkeling. Trek hiervoor € 6 mln uit. Er zijn nu te weinig kansen voor talent (zowel geschoold als autodidact) om zich te ontwikkelen en te ondernemen in de regio waar ze wonen en zijn opgeleid. Tegelijkertijd zijn er capaciteitsproblemen op tal van functies. Het opzetten van regionale filmfondsen in combinatie met het versterken van regionale broedplaatsen en talentontwikkelingstrajecten kan daar verandering in brengen, bedrijvigheid in de regio stimuleren, de capaciteit aan professionele cast en crew landelijk vergroten én stimuleert bovendien de diversiteit in makers en verhalen.

¹¹ Als onderdeel van het btw-convenant Film 2018 dragen exploitanten van bioscopen en filmtheaters alsmede distributeurs gezamenlijk € 0,15 per betalende bioscoopbezoeker af aan het Abraham Tuschinski Fonds. Deze baten worden benut om de productie van Nederlandse films, in het bijzonder publieksfilms, en het bioscoopbezoek te bevorderen. In samenhang hiermee blijft het btw-tarief op bioscoopkaartjes vooralsnog 9%. Zo lang het btw-convenant van kracht blijft moeten deze exploitanten uitgezonderd worden van de nieuwe stimuleringsmaatregel.

¹² De Netherlands Film Production Incentive is een stimuleringsregeling met het doel de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse filmsector te verbeteren en de productieactiviteit in Nederland te verhogen. Op basis van de regeling worden financiële bijdragen verstrekt in de vorm van een *cash rebate* van maximaal 35% van de productiekosten van bioscoopfilms en kwaliteitsseries die in Nederland worden besteed.

¹³ De two-pager '[Production Incentive voor high-end series](#)' (NAPA/NCP, september 2020) biedt een onderbouwing van het belang van structurele inbedding van deze regeling.

Here We Move Here We Groove
Documentaire | DOXY Films / EO

Shadow Game
Documentaire / webdocumentaire /
game / fotografieproject |
Prospektor / Witfilm

Anne+
Speelfilm / dramaserie |
Millstreet Films / BNNVARA

Herstelplan in het kader van de coronacrisis

Hoewel online consumptie van audiovisuele producties tijdens de COVID-19 crisis enorm gestegen is en de bioscopen het in de zomer van 2021 binnen de beperkte capaciteit goed doen, is de AV-sector hard geraakt door de pandemie. Stap voor stap lijkt de crisis onder controle te komen, maar besmettingshaarden zijn niet weg en naleving van het door de sector ontwikkelde pandemie-protocol blijft essentieel. Het loslaten van alle steunmaatregelen die het mogelijk maken dat werkzaamheden niet stil komen te liggen, zou het herstel van de sector belemmeren.

- Wij pleiten daarom voor een krachtig herstellepakket dat zich vooral richt op die onderdelen van de sector die het hardst getroffen zijn. Wij denken dan met name aan zelfstandige professionals en ondernemers, maar ook aan de filmfestivals, de bioscopen en filmtheaters.
- Het opzetten en uitvoeren van audiovisuele producties conform het COVID-19 Protocol leidt tot *voorzienbare* meerkosten, onder andere omdat meer opnamedagen gepland moeten worden. Deze voorzienbare meerkosten bedragen circa 20%. Deze kosten moeten daarom onderdeel zijn van de hiervoor bepleite herijking van de productiebudgetten die door publieke fondsen en omroepen beschikbaar worden gesteld.
- Zo lang de pandemie niet volledig is uitgedoofd worden producenten ook geconfronteerd met *onvoorziene* meerkosten wanneer overheidsmaatregelen (opnieuw) worden aangescherpt of opnames vanwege besmettingen uitgesteld of afgesteld moeten worden. Deze onvoorziene meerkosten zijn aan het begin van de pandemie door verzekeraars van dekking uitgesloten. De sector heeft hierin zelf deels voorzien door het doen van vrijwillige afdrachten in combinatie met een eenmalig via het Filmfonds beschikbaar basisbedrag van € 10 mln. Dit is echter niet voldoende als basis voor een sectorbrede garantieregeling die potentiële aanspraken voor alle soorten audiovisuele producties kan opvangen: op dit moment staat de (tijdelijke) regeling namelijk alleen open voor producties die met steun van het Filmfonds worden gerealiseerd. Dit heeft grote gevolgen voor de productiebedrijven, de diversiteit van het aanbod en voor de contractpraktijk met zzp'ers en bedrijven. De sector heeft zelf het initiatief genomen om naar analogie van bijvoorbeeld België en het Verenigd Koninkrijk een sectorbrede garantieregeling voor te bereiden waarbij de sector door middel van afdrachten zelf bijdraagt in het benodigde budget. Met Cultuur+Ondernemen en het Filmfonds wordt de uitvoering voorbereid. Er is een eenmalige aanvullende impuls van € 20 mln nodig om het startbudget op niveau te brengen. Deze kan desgewenst terugbetaald worden naarmate de garantieregeling door de jaren heen voor een steeds groter deel wordt gevuld met afdrachten.

Ten slotte

Naast bovenstaande dringende beleidsaanbevelingen zijn er nog vele – grote en kleinere – dossiers die aandacht behoeven, waaronder de samenwerking tussen de onafhankelijke producenten en de NPO, de positie van het NPO-fonds¹⁴, duurzame verbetering van de kwetsbare positie van werkenden en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de Arbeidsmarktagenda, de inbedding van media- en filmeducatie en het bestrijden van piraterij.

De audiovisuele industrie is veelzijdig en rijkgeschakeerd maar ook complex. Soms leidt dit tot wrijving, maar door de coronacrisis is nogmaals gebleken dat de gedeelde belangen heel groot zijn en dat de sector in staat is eendrachtig te opereren. Wij zien er naar uit om met onze stakeholders, waaronder de beleidsbepalers in Den Haag, de komende jaren te werken aan structurele verbeteringen ten behoeve van een sterke en vitale audiovisuele industrie. Daarmee kan de innovatie- en concurrentiekracht van de AV-sector ten volle ingezet worden.

¹⁴ Demissionair minister Slob heeft in zijn [Kamerbrief van 12 juli 2021](#) ('Resultaten trajecten samenwerking publieke omroep met het Nederlands Fonds voor de Film en met onafhankelijke producenten') stappen aangekondigd die het pad lijken te effenen voor opheffing van het NPO-fonds – dat slechts vijf jaar geleden werd opgericht na de opheffing van het onafhankelijke Mediafonds.